

گفت‌وگو با احمد رضا اسعدی، بازیگر پیشکسوت سینما و تلویزیون

قلبم با کتابداری است

زهرا صلواتی

خبرنگار

احمد رضا اسعدی متولد ۱۳۳۳ در گرگان، دانش‌آموخته ادبیات نمایشی، بازیگر پیشکسوت تئاتر، سینما، تلویزیون، پژوهشگر، کتابدار، ویراستار و ناشر است. فعالیت گسترده و موازی اسعدی در حوزه‌های مختلف هنری باعث نشده تا از بازیگری غافل شود و مخاطبان تلویزیون تا به امروز بازی‌های او را در سریال‌های متعددی از جمله خانه پدری، آژانس دوستی، محاکمه، در چشم باد، بزرگمرد کوچک، گشت پلیس و معمای شاه شاهد بوده‌اند. اخیراً نیز سریال سرزمین مادری با نقش آفرینی این بازیگر پیشکسوت روی آنتن شبکه سه سیما قرار داشت اسعدی در این سریال، نقش معلم رهی اردکانی را بازی می‌کرد که معلمی سختگیر و سیاست‌زده و خشن بود. او با اعلام رضایت از بازی در سرزمین مادری، این سریال را مجموعه‌ای پرمخاطب و جذاب عنوان می‌کند. اسعدی که کارنامه پرباری از نظر بازی در کارهای کودک دارد، همبازی شدن با کودکان را برای خود افتخار می‌داند و تاکید می‌کند که از کودکان بسیار آموخته است.

آخرین کارم سریال دیو و ماه پیشونی کار آقای قناعت بود که با استقبال خوبی هم مواجه شد.

۴ سریال دیو و ماه پیشونی برای شبکه نمایش خانگی بود. منظورم سریال تلویزیونی است.

حافظه‌ام یاری نمی‌کند. فکر می‌کنم سریال ساحل دوست‌داشتنی به کارگردانی آقای محمودزاده بود.

۴ چرا کم‌کار هستید؟

امسال دو فیلم سینمایی داشتم و در نمایش خانگی هم کار کرده‌ام. سری دوم دیو و ماه پیشونی را کار کرده‌ام، همچنین در فیلم کوتاهی هم بازی داشته‌ام.

۴ درآمد اصلی‌تان از بازیگری است و از این طریق امرار معاش می‌کنید؟ می‌دانم که در حوزه کتاب هم فعال هستید.

کار اصلی، جدی و جانانه من که بیشتر از ۴۰ سال پایش ایستاده‌ام کتابداری است. کتابداری عشق من است. وضعیت بازیگری موجه نیست. خانه اصلی من تئاتر است. چهار نمایشنامه نوشته‌ام که چاپ شده و دو نمایشنامه را اجرا کرده‌ام. متأسفانه بودجه مناسبی برای تئاتر در نظر نمی‌گیرند و همین، اجازه کار نمی‌دهد.

۴ شما کار تئاتر را از سال ۱۳۴۷ آغاز کرده‌اید اما کار تصویری‌تان به سال ۱۳۶۳ بازمی‌گردد. چرا این قدر جلوی دوربین رفتن‌تان طولانی شد؟

تئاتر را از گرگان شروع کردم و بعد سال ۱۳۶۳ از طرف تلویزیون مازندران به کار دعوت شدم. سال ۱۳۶۷ هم با فیلم دوران سربازی آقای خسرو معصومی وارد سینما شدم و تا به امروز دیگر جدی ادامه دادم.

۴ سریال‌های خاطره‌انگیز زیادی مثل آژانس دوستی، خانه پدری، بزرگمرد کوچک، معمای شاه و... را در کارنامه خود دارید. اثر محبوب خودتان کدام است؟

یک کار با آقای خسرو ملک‌ان داشتم. نقشم در این سریال را خیلی دوست داشتم. نقشم در تله‌فیلم «کلاس سوم ب» به کارگردانی آقای غلامرضا رضایی را هم خیلی دوست دارم. در سینما هم نقشم در فیلم «دل و دشنه» آقای جعفری جوزانی را می‌پسندم. نقش اخیرم در سریال دیو و ماه پیشونی را هم دوست دارم.

۴ در کارنامه بازیگری شما کارهای کودک زیادی مشاهده می‌شود.

این پرکاری در ژانر کودک چقدر به علاقه خودتان بازمی‌گردد؟ افتخار دارم که در ۲۱ فیلم سینمایی برای کودکان کار کرده‌ام. کارگاه آموزشی «با کودکان رشد کنیم» را دارم. در هر پروژه‌ای که با کودکان کار کرده‌ام هم از آنها آموخته‌ام و برایم مثل دانشگاه بوده است.

۴ مردم در کوچه و خیابان معمولاً شما را با کدام نقش‌تان به یاد می‌آورند؟

مردم همیشه به من لطف دارند و از این بابت، شکرگزار هستم. معمولاً مرا با کارهای کودکم به یاد می‌آورند. مثلاً در فیلم مدرسه پیرمردهای یک اتفاق منحصر به فرد در تاریخ سینمای ایران رخ داد که پنج نسل از بازیگران در کنار هم حضور داشتند، از مرحوم علی‌اصغر گرمسیری گرفته تا علیرضا رئیسی که آن زمان بچه بود. اکثر مردم درباره این فیلم و نقشم در آن صحبت می‌کنند.

فیلم‌های پاتال و آرزوهای کوچک آقای مسعود کرامتی و گریه آوازه‌خوان مرحوم کامبوزیا پرتوی و دلاوران کوچه دلگشا کار آقای حسن هدایت هم خیلی مورد توجه مردم قرار گرفت.

۴ این روزها چه می‌کنید؟

برای بازی در یک سریال قرارداد بسته‌ام. کار دیگرم پژوهش و نویسندگی است و در حال نگارش کتابی هستم که اشعار بزرگان جهان و ایران را در آن جمع‌آوری می‌کنم.

اصلی با پرورش است، ابتدا باید پرورش بیاید و بعد، آموزش. ما باید افراد را در ابتدا برای هر کاری با پرورش آماده کنیم و در ادامه، آموزش دهیم.

من در سریال سرزمین مادری یک معلم منفی خودپسند سیاسی را نشان دادم که زیر نظام سلطه بود و از آبشخور سیاست استفاده می‌کرد. اما الگوی خودم در معلم بودن شخصیت امیرکبیر است.

۴ در زمان پخش سرزمین مادری واکنش‌ها و بازخوردها چگونه بود؟

فکر می‌کنم مردم سریال را دوست داشتند. بازیگران و هنرمندان بزرگی در سرزمین مادری حضور داشتند و طبیعتاً مورد استقبال مردم هم واقع شد.

۴ جالب این‌که شبکه‌ای فیلم هم این شب‌ها سرزمین مادری را در حال پخش دارد و بازپخش سریال هم با استقبال مواجه شده است.

همین استقبال نشان می‌دهد که مردم سریال را دوست دارند و سرزمین مادری یک کار نمایشی برخوردار و جذاب است.

۴ اگر سریال سرزمین مادری همان ۱۰ سال پیش روی آنتن می‌رفت می‌توانست مخاطبان بیشتری را با خود همراه کند یا امسال که روی آنتن رفت؟

نمی‌توانم درباره آن زمان نظری بدهم. من حال حاضر را می‌بینم که بازتاب‌ها خوب بوده است.

۴ از آخرین کارتان در تلویزیون سال‌ها می‌گذرد.

۴ اخیراً سریال سرزمین مادری با بازی شما روی آنتن شبکه سه تلویزیون بود. خودتان بیننده این سریال بودید؟

بله، می‌دیدم و دنبال می‌کردم. خداقوت می‌گویم به آقای تبریزی و تمام عزیزانی که با ایشان همکاری داشتم. توفیق و افتخاری بود که در این پروژه حضور داشته باشم. البته این سریال در ابتدا سرزمین کهن نام داشت و بعد، با رضایت آقای تبریزی، به سرزمین مادری تغییر اسم داد.

۴ شما در سریال سرزمین مادری نقش معلم رهی را داشتید که اتفاقاً طرفدار نظام پادشاهی بود و با حزب توده و به‌ویژه پدر رهی خیلی مشکل داشت؟

بله، نقش خودش دیده شده و توضیح بیشتری برای آن ندارم. به قول رومن رولان، هنرمند باید چنان اثر هنری را به شکل واقعی نشان دهد که بیننده تحیر کند. مخاطب تلویزیون خودش سطح کار را می‌بیند و می‌تواند قضاوت کند. من بازیگر و اگر نقش یک معلم بد اخلاق را طوری توانسته‌ام ایفا کنم که بیننده از آن معلم بدش آمده، یعنی از پس نقش برآمده‌ام و در کارم موفق بوده‌ام. شخصیت همه انسان‌ها از سه عنصر فطرت الهی، تمارض و محیط اجتماعی نشأت می‌گیرد. مردم هم دوست دارند آنچه می‌بینند به حقیقت نزدیک باشد.

۴ معلم‌های دهه‌های ۴۰ و ۳۰ خورشیدی شاید حتی از معلم‌های دهه‌های ۵۰ و ۶۰ هم خشن‌تر بوده‌اند و تنبیه بدنی جزء لاینفک سیستم کاری اکثرشان بوده است. این ویژگی را در شخصیت معلم رهی هم می‌بینیم.

می‌خواهم به نکته مهمی اشاره کنم. دکتر محمود حسابی اعتقاد داشتند که اصلاً عنوان آموزش و پرورش درست نیست، بلکه اولویت

در ۷۰ سالگی

شعاری دارم که

می‌گویند بیندیش،

بساز و ببخش.

این شعار، نوشته

سنگ مزارم خواهد

بود. دوست دارم

حضور و یادم

باعث آرامش

دیگران باشد